

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 194

van **EMMILY TALPE**

datum: 5 februari 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Uitbraak corona in partnerland Malawi - Impact op Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

Vlaanderen werkt op het vlak van ontwikkelingssamenwerking samen met drie Afrikaanse partnerlanden, namelijk Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. Ook tijdens de coronacrisis zijn de projecten blijven doorlopen. Op mijn vraag om uitleg nr. 919 begin december 2020 lichtte de minister-president toe dat in Malawi en Mozambique de directe impact van corona eerder beperkt bleef. Het aantal nieuwe gevallen bleef er onder controle. Uiteraard zijn er wel grote indirecte gevolgen op sociaal en economisch vlak.

Uit recente berichten blijkt nu echter dat in Malawi de toestand is veranderd en het land hard getroffen wordt door een corona-uitbraak, vermoedelijk de Zuid-Afrikaanse variant. Volgens berichtgeving verdubbelde het aantal positieve gevallen soms zelfs elke 4 à 5 dagen. De president riep in alle districten de noodtoestand uit. Artsen Zonder Grenzen geeft op haar website aan dat de opnamecapaciteit van de ziekenhuizen is verzadigd en dat er noodhulp geboden wordt.

1. Welke informatie krijgt de minister-president over de situatie in Malawi?
2. Welke impact heeft dit op de ontwikkelingssamenwerking die Vlaanderen biedt? Worden projecten en middelen geheroriënteerd? Biedt Vlaanderen ook hulp in de urgente gezondheidssituatie die zich sinds begin 2021 voordoet?
3. Is de minister op de hoogte van de situatie van Vlaamse hulpverleners ter plaatse?
4. De vaccinatiecampagne zal ook in Malawi een grote uitdaging worden, rekening houdende met de uitgestrektheid van het land en ook het gezondheidssysteem dat minder ontwikkeld is.

Ontvangt de minister-president daar informatie over? Zal ook de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking hiertoe bijdragen?

5. Wordt al nagedacht over hulp die Vlaanderen kan bieden in de relance van het land?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 194 van 5 februari 2021

van **EMMILY TALPE**

1. Het Vlaamse diplomatiek netwerk informeert mij op regelmatige basis over de situatie in onze partnerlanden.

Het aantal nieuwe besmettingen is in Malawi sterk toegenomen sinds het begin van het nieuwe jaar. Dit is deels te verklaren omdat ook de testcapaciteit significant werd uitgebreid. Dd. 12 februari zijn er in totaal 28.270 gevallen, waarvan 14.477 actieve gevallen. 914 mensen overleden aan de gevolgen van Covid-19.

President Lazarus Chakwera kondigde op 17 januari een lockdown aan. De volgende maatregelen werden genomen:

- De scholen gaan dicht voor de komende drie weken;
- Er is een avondklok van 21:00 tot 5:00;
- Bars moeten sluiten om 20:00;
- De markten moeten sluiten om 17:00, en alle marktkramers moeten een masker dragen;
- Iedereen moet een masker dragen in het publieke domein;
- Iedereen moet van thuis uit werken voor de komende drie weken, indien mogelijk. Indien niet mogelijk, moet er in een roterend systeem worden gewerkt;
- Begraffenissen mogen door maximaal 50 mensen worden bijgewoond.

Deze maatregelen werden verlengd met twee weken, tot 19 februari.

De testcentra in Malawi werden reeds fors uitgebreid. Verder zullen ook de ziekenhuizen en gezondheidscentra worden uitgebreid, wordt er extra personeel aangenomen en wordt er bijkomend PPE- en ziekenhuismateriaal ingevlogen.

2. Ik verwijs naar mijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 303 van 20 mei 2020, waarin ik verwees naar de flexibiliteit die mijn diensten aan de dag leggen om de impact van Covid-19 op de lopende projecten te beperken. Binnen de projectportefeuille in Malawi zijn er in 2020 geen budgetwijzigingen doorgevoerd. Wel is het zo dat veel partners in 2020 een vertraging bij de uitvoering kenden, waardoor de jaarplannen voor 2021 naar alle waarschijnlijkheid zullen wijzigen. Het is nog te vroeg om de impact op de werking in 2021 in te schatten.

Vlaanderen biedt steun aan het "Humanitarian Window" van het "SDG Acceleration Fund" in Malawi (479.000 euro). Het SDG Acceleration Fund kende begin februari MK 3 miljard (= 3,15 miljoen euro) toe aan programma's in de strijd tegen COVID-19.¹

3. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking beschikt niet over een eigen uitvoerend technisch agentschap met eigen coöperanten. De concrete uitvoering van de Vlaamse steun verloopt via de overheid, indirecte actoren en multilaterale instellingen. De adjunct diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen in Malawi en haar financiële

¹ <https://reliefweb.int/report/malawi/malawi-sdg-acceleration-fund-approves-new-programmes-and-allocates-additional-mk3>

medewerker – die instaan voor de monitoring en identificatie van projecten – zijn in goede gezondheid.

4. Vlaanderen is niet rechtstreeks betrokken bij de uitrol van de vaccinatiecampagne in Malawi, aangezien onze bijdrage is geconcentreerd op de landbouwsector. Wel ontvang ik hierover algemene informatie van de adjunct diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen (zie ook mijn antwoord op vraag 1). De kost voor het vaccineren van de gehele bevolking bedraagt naar schatting 120 miljoen USD. Via de COVAX facility is reeds vaccinatie verzekerd voor 20 procent van de bevolking. De overheid zal daarom budgettaire ruimte prioriteren voor de COVID-19-uitgaven, en verwacht een vertraging bij het vrijmaken van middelen die niet-gezondheidsgerelateerd zijn. De afhankelijkheid van externe financiering binnen deze sectoren zal bijgevolg stijgen. Daarom bezorgde de Malawische minister van financiën een verzoek aan Vlaanderen om onze hulp in de niet-gezondheidsgerelateerde sectoren voort te zetten. Vlaanderen wenst in te gaan op dit verzoek.

In de Beleids- en begrotingstoelichting voor het beleidsdomein Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking bepleitte ik het recht op gelijke toegang tot vaccins, aangezien de pandemie pas overwonnen is als geen enkele mens het virus nog langer meedraagt. Met betrekking tot eventuele bijkomende steun voor vaccinaties bepleit ik om eventuele leveringen van Europese vaccins niet te beperken tot de EU-nabuukschapslanden, maar ook overige Afrikaanse landen op de radar te houden. Ik wijs erop dat de Europese Unie haar bijdrage aan de COVAX-facility verdubbelde tot 1 miljard euro.² Naar alle waarschijnlijkheid heeft die verdubbeling een positief effect op de vaccinnatiedekking in Malawi.

Zoals eerder vermeld wordt de Vlaamse bijdrage aan het SDG Acceleration Fund momenteel ingezet voor dringende noden in de gezondheidszorg van Malawi. Eventuele toekomstige initiatieven zullen uiteraard bekeken worden vanuit het perspectief van onze 3 huidige partnerlanden, gezien regionale dynamieken een impact kunnen hebben op het uitbreken van besmettingshaarden.

5. Het IMF verwacht in Malawi dit jaar een reële economische groei van 2,5% t.o.v. 2020.³ De landbouw blijft de belangrijkste economische sector van Malawi. Deze sector vertegenwoordigt ongeveer een derde van het totale bbp en stelt 64% van de bevolking te werk, waarvan 95% in de rurale gebieden. Vlaanderen komt haar engagementen na en zal, in lijn met de landenstrategienota 2019-2023, in totaal 25 miljoen euro steun verlenen in de landbouwsector. Deze steun heeft tot doel om de welvaart en het welzijn van kleinschalige boeren te verbeteren.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_690

³ <https://www.imf.org/en/Countries/MWI> (geconsulteerd op 12 februari 2021)